

Nationaal Coördinator
Terrorismebestrijding en Veiligheid
Ministerie van Veiligheid en Justitie

> Retouradres Postbus 20011 2500 EA Den Haag

Directie Cyber Security

DCS

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20011
2500 EA Den Haag
www.nctv.nl

Contactpersoon

Ons kenmerk

427619

*Bij beantwoording de datum
en ons kenmerk vermelden.
Wilt u slechts één zaak in uw
brief behandelen.*

Datum 17 september 2013
Onderwerp Derde deelbesluit Wob-verzoek cyberincidenten bij
overheidsorganisaties en bedrijven.

Geachte

In uw brief van 2 mei 2013 heeft u met een beroep op de Wet openbaarheid van bestuur (hierna: Wob) informatie verzocht over cyberincidenten bij (semi) overheidsorganisaties en het Nederlandse bedrijfsleven die zijn gemeld aan of ontdekt zijn door GOVCERT.NL en het NCSC. Daarbij heeft u meer specifiek verzocht om een overzicht van alle incidenten in voornoemde zin, met de daarbij behorende data, instanties en incidenttypes, vanaf 1 januari 2002.

De ontvangst van uw verzoek is schriftelijk bevestigd bij brief van 7 mei 2013, kenmerk 385129. Bij brief van 30 mei 2013 (kenmerk 392423) is medegedeeld dat de beslistermijn met vier weken is verdaagd tot 28 juni 2013. Op 27 juni 2013 zijn in een overleg tussen u en mijn ambtenaren nadere afspraken gemaakt over de wijze waarop en de termijnen waarbinnen op uw verzoek zal worden beslist. Deze afspraken zijn op 27 juni 2013 aan u voorgelegd en u bent hier op 2 juli 2013 akkoord mee gegaan. Op 11 juli 2013 is het eerste deelbesluit aan u verstuurd. Op 26 juli 2013 is het deelbesluit aan u verstuurd ten aanzien van de tweede hieronder genoemde afspraak.

De met u gemaakte afspraken, bedoeld in de vorige alinea, houden het volgende in:

1. Naar aanleiding van uw verzoek zal allereerst uiterlijk op 11 juli 2013 met een eerste deelbesluit op dat verzoek een overzicht worden gegeven van de totaalaantallen incidentmeldingen bij het NCSC en GOVCERT.NL over de jaren 2005 tot en met 2013, inclusief een korte toelichting hierop.
2. Uiterlijk op 1 augustus 2013 zal met een tweede deelbesluit op het verzoek een overzicht worden gegeven van de incidenten, gemeld bij het NCSC en GOVCERT.NL, betreffende rechtspersonen, niet zijnde overheidsorganisaties. Bij iedere incidentmelding zal alleen de relevante sector worden vermeld en niet de desbetreffende organisatie(s). Het betreft hier een overzicht van de incidentmeldingen in de periode van 1 januari 2010 tot 1 mei 2013.

3. Tenslotte zal met een derde deelbesluit op het verzoek een overzicht worden gegeven van incidentmeldingen bij het NCSC en GOVCERT.NL in de periode van 1 januari 2010 tot 1 mei 2013 bij overheidsinstanties, overeenkomstig de opzet van de overzichten bij de eerdere besluiten op Wob-verzoeken van de heer De Winter (30 augustus 2011) en Zembra (19 maart 2013). Het betreft ook hier een overzicht van de incidentmeldingen in de periode van 1 januari 2010 tot 1 mei 2013. In het kader van de beoordeling of en in hoeverre deze incidentmeldingen op grond van de Wob openbaar worden gemaakt zal het ministerie nadrukkelijk ook de incidentmeldingen, die bij de besluiten op eerdergenoemde Wob-verzoeken niet openbaar zijn gemaakt, betrekken. Mede met inachtneming van de termijn voor het verkrijgen van de zienswijzen van de betrokken organisaties zal dit besluit uiterlijk op 23 augustus 2013 worden genomen.

Directie Cyber Security

DCS

Datum

5 september 2013

Ons kenmerk

xxx

Het onderhavige besluit ziet op punt 3 van de genoemde afspraken.

Wettelijk kader

Uw verzoek valt onder de reikwijdte van de Wob. Voor de relevante Wob-artikelen verwijs ik u naar de bijlage.

Zienswijzen

U bent er over geïnformeerd in de brief van 11 juli 2013 dat er derde belanghebbenden zijn bij de openbaarmaking van het document en dat deze in de gelegenheid zijn gesteld hierover hun zienswijze te geven. De zienswijzen van de derde belanghebbenden heb ik in mijn belangenafweging meegenomen.

Besluit

Ik heb besloten deels aan uw verzoek tegemoet te komen en de hierboven onder 3. bedoelde informatie waarom u heeft verzocht deels openbaar te maken. Voor de motivering verwijs ik naar de overwegingen van dit besluit.

Daarbij wijs ik u in het bijzonder op de incidenten 1858, 2220, 2358, 2687, 3031/3051, ten aanzien waarvan ik, mede op basis van overleg met het OM en de politie, tot het oordeel ben gekomen dat er aangaande die incidenten niet langer sprake van is dat het belang van opsporing en vervolging van strafbare feiten zwaarder moet wegen dan het belang van openbaarheid.

Bij het opstellen van het overzicht van incidenten is de volgende definitie van een incident gehanteerd: een ICT-gerelateerd beveiligingsvoorval dat bij het NCSC is gemeld of door het NCSC is ontdekt, waarbij zich een acuut gevaar voor (of het daadwerkelijk optreden van) schade aan ICT-systemen of elektronische informatie heeft voorgedaan, betrekking hebbend op één of meerdere specifieke organisaties, waarop het NCSC op enigerlei wijze reactief heeft opgetreden richting deze organisaties.

Overwegingen

Veiligheid van de Staat

Op grond van artikel 10, eerste lid, aanhef en onder b, van de Wob blijft het verstrekken van informatie achterwege voor zover dit de veiligheid van de Staat

zou kunnen schaden. Ten aanzien van de incidenten 54, 617, 662, 1617 en 578 oordeelde ik in mijn besluit van 30 augustus 2011 dat de hierop betrekking hebbende informatie gedeeltelijk niet openbaar kan worden gemaakt aangezien de desbetreffende informatie afkomstig is van veiligheids- en inlichtingendiensten die onder geheimhoudingsplicht is medegedeeld, waardoor openbaarmaking ernstige gevolgen kan hebben voor de veiligheid van de Staat. In mijn besluit van 19 maart 2013 oordeelde ik dat openbaarmaking van incident 2267 de veiligheid van de Staat in gevaar kan brengen omdat bij openbaarmaking te veel informatie openbaar zou worden over doelwitten. In relatie tot de beoordeling in bovengenoemde besluiten van 30 augustus 2011 zijn mij geen nieuwe feiten of veranderde omstandigheden gebleken die mij anders doen oordelen. Wel concludeer ik nu dat de veiligheid van de Staat niet in gevaar wordt gebracht door het vermelden van de maand en het jaar van incident 2267. Ik zal deze informatie daarom bij dit besluit openbaar maken.

Directie Cyber Security

DCS

Datum

5 september 2013

Ons kenmerk

xxx

Ten aanzien van de incidentmeldingen 586, 724, 930, 1169, 1179, 1243, 1324, 1327 en 1349 ben ik van oordeel dat de hierop betrekking hebbende informatie gedeeltelijk niet openbaar kan worden gemaakt aangezien met het openbaar maken van de volledige datum of het doelwit van deze gerichte aanvallen te veel informatie openbaar wordt over doelwitten, hetgeen ernstige gevolgen kan hebben voor de veiligheid van de Staat.

Het belang van de betrekkingen van Nederland met andere staten en met internationale organisaties

Op grond van artikel 10, tweede lid, aanhef en onder a, van de Wob blijft verstrekking van informatie achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen het belang van de betrekkingen van Nederland met andere staten en met internationale organisaties. In het besluit van 30 augustus 2011 ten aanzien van de incidenten 414, 1320 en 1501 en in mijn besluit van 19 maart 2013 ten aanzien van incident 1889 is het belang van de betrekkingen van Nederland met andere staten aan de weigering om openbaar te maken ten grondslag gelegd. De betreffende informatie is afkomstig van een vreemde mogendheid of een internationale organisatie, die onder geheimhouding is medegedeeld. Dit belang zou kunnen worden geschaad indien de hier bedoelde informatie openbaar wordt gemaakt omdat daarmee deze staten mogelijk niet kunnen vertrouwen op het feit dat vertrouwelijke gegevens bij de Nederlandse overheid in goede handen zijn. Deze uitzonderingsgrond geldt eveneens voor de zwart gemaakte passages in de eerder genoemde incidenten 54, 617, 662, 1617 en 578, die onder geheimhouding zijn ontvangen van veiligheids- en inlichtingendiensten. In deze besluiten is dan ook geoordeeld de bedoelde informatie niet openbaar te maken. In relatie tot de beoordeling in bovengenoemde besluiten van 30 augustus 2011 zijn mij geen nieuwe feiten of veranderde omstandigheden gebleken die mij anders doen oordelen. Wel concludeer ik nu dat het belang van de betrekkingen van Nederland met andere staten niet wordt geschaad door het vermelden van de maand en het jaar van incident 1889. Ik zal deze informatie daarom bij dit besluit openbaar maken.

Het belang van opsporing en vervolging van strafbare feiten

Op grond van artikel 10, tweede lid, aanhef en onder c, van de Wob blijft verstrekking van informatie achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen het belang van opsporing en vervolging van strafbare feiten. In

het besluit van 30 augustus 2011 ten aanzien van incident 1566 heb ik geoordeeld dat openbaarmaking niet opweegt tegen het belang van opsporing en vervolging van strafbare feiten aangezien sprake is van een lopend onderzoek. In mijn besluit van 19 maart 2013 ten aanzien van de incidenten 2097, 2100, 2102, 3086 en 3395 heb ik eveneens geoordeeld dat openbaarmaking niet opweegt tegen het belang van de opsporing en vervolging van strafbare feiten, ondanks dat het onderzoek naar deze incidenten op dit moment is afgesloten. De reden is dat er in redelijkheid rekening mee wordt gehouden dat de betrokken meldingen in toekomstige onderzoeken zullen worden betrokken, waardoor bij openbaarmaking hiervan de opsporing van strafbare feiten in het geding zou kunnen komen. Ik ben van oordeel dat dit belang zwaarder moet wegen dan het belang van openbaarheid. In relatie tot de beoordeling van deze incidenten in bovengenoemde besluit van 30 augustus 2011 zijn mij geen nieuwe feiten of veranderde omstandigheden gebleken die mij anders doen oordelen. Wel concludeer ik nu dat het belang van de opsporing en vervolging van strafbare feiten niet wordt geschaad door het vermelden van de maand en het jaar van incidenten 2097, 3086 en 3395. Ik zal deze informatie daarom bij dit besluit openbaar maken.

Directie Cyber Security

DCS

Datum

5 september 2013

Ons kenmerk

xxx

Wijze van openbaarmaking

Het document treft u bij dit besluit in kopie aan. De stukken die met dit besluit voor een ieder openbaar worden, zullen op www.rijksoverheid.nl worden geplaatst. Een afschrift van dit besluit zend ik aan belanghebbenden.

Met vriendelijke groet,
De Minister van Veiligheid en Justitie,
Namens deze,

W.M. van Gemert
Directeur Cyber Security

Een belanghebbende die bezwaar heeft tegen de weigering om informatie openbaar te maken kan binnen zes weken na de dag waarop dit is bekend gemaakt een bezwaarschrift indienen. Het bezwaarschrift moet door de indiener

zijn ondertekend en bevat ten minste zijn naam en adres, de dagtekening, een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht en de gronden waarop het bezwaar rust. Dit bezwaarschrift moet worden gericht aan: de Minister van Veiligheid en Justitie, t.a.v. Directie Wetgeving en Juridische Zaken, sector **Juridische Zaken, Postbus 20301, 2500 EH Den Haag, 's-Gravenhage.**

Directie Cyber Security

DCS

Datum

5 september 2013

Ons kenmerk

xxx

Bijlage 1: genoemde Wob-artikelen

Directie Cyber Security

DCS

Artikel 10

1. Het verstrekken van informatie ingevolge deze wet blijft achterwege voor zover dit:

- a. de eenheid van de Kroon in gevaar zou kunnen brengen;
- b. de veiligheid van de Staat zou kunnen schaden;
- c. bedrijfs- en fabricagegegevens betreft, die door natuurlijke personen of rechtspersonen vertrouwelijk aan de overheid zijn meegedeeld;
- d. persoonsgegevens betreft als bedoeld in paragraaf 2 van hoofdstuk 2 van de Wet bescherming persoonsgegevens, tenzij de verstrekking kennelijk geen inbreuk op de persoonlijke levenssfeer maakt.

Datum

5 september 2013

Ons kenmerk

xxx

2. Het verstrekken van informatie ingevolge deze wet blijft eveneens achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen de volgende belangen:
 - a. de betrekkingen van Nederland met andere staten en met internationale organisaties;
 - b. de economische of financiële belangen van de Staat, de andere publiekrechtelijke lichamen of de in artikel 1a, onder c en d, bedoelde bestuursorganen;
 - c. de opsporing en vervolging van strafbare feiten;
 - d. inspectie, controle en toezicht door bestuursorganen;
 - e. de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer;
 - f. het belang, dat de geadresseerde erbij heeft als eerste kennis te kunnen nemen van de informatie;
 - g. het voorkomen van onevenredige bevoordeling of benadeling van bij de aangelegenheid betrokken natuurlijke personen of rechtspersonen dan wel van derden.
3. Het tweede lid, aanhef en onder e, is niet van toepassing voorzover de betrokken persoon heeft ingestemd met openbaarmaking.
4. Het eerste lid, aanhef en onder c en d, het tweede lid, aanhef en onder e, en het zevende lid, aanhef en onder a, zijn niet van toepassing voorzover het milieu-informatie betreft die betrekking heeft op emissies in het milieu. Voorts blijft in afwijking van het eerste lid, aanhef en onder c, het verstrekken van milieu-informatie uitsluitend achterwege voorzover het belang van openbaarmaking niet opweegt tegen het daar genoemde belang.
5. Het tweede lid, aanhef en onder b, is van toepassing op het verstrekken van milieu-informatie voor zover deze handelingen betreft met een vertrouwelijk karakter.
6. Het tweede lid, aanhef en onder g, is niet van toepassing op het verstrekken van milieu-informatie.
7. Het verstrekken van milieu-informatie ingevolge deze wet blijft eveneens achterwege voorzover het belang daarvan niet opweegt tegen de volgende belangen:

- a. de bescherming van het milieu waarop deze informatie betrekking heeft;
- b. de beveiliging van bedrijven en het voorkomen van sabotage.

8. Voorzover het vierde lid, eerste volzin, niet van toepassing is, wordt bij het toepassen van het eerste, tweede en zevende lid op milieu-informatie in aanmerking genomen of deze informatie betrekking heeft op emissies in het milieu.

Directie Cyber Security

DCS

Datum

5 september 2013

Ons kenmerk

xxx